

अनित्य संस्मरण

पिकाकः

अष्ट बाहादुर शाक्य

अनित्य संस्मरण

अनुवादकः
सुगत रत्न बज्राचार्य

Dhamma Digital

चित्रकारः
अष्ट बाहादुर शाक्य

पिकाकः

अष्ट बाहादुर शाक्य

बिचायापि

आशामाया शाक्य
नन्द बाहादुर शाक्य
रजनी शाक्य
राजा शाक्य
रोजन शाक्य
दानदेवी शाक्य
अष्टदेवी शाक्य

पिकाः तिथिः- ०४२ साल
आश्विन २० गते

बुद्ध सम्वत् : २५२६
विक्रम सम्वत् : २०४२
नेपाल सम्वत् : ११०६
ईस्वी सम्वत् : १६८५

न्हापां:- ५०० गू

थाकू:- रोजब प्रिन्टर्स

थँहिति, काठमाडौं

फोन ल्या : २-१६६०६

**“अनिच्चा वत संखारा उप्पादवय धम्मिनो ।
उप्पाज्जित्वा निरुज्जन्ति तेसंबू पसमोसुखो ।”**

अर्थ

नाम-रूप सङ्खार धर्म उत्पत्ति जुया विनाश जुइगु स्वभाव
जुया च्वन । नित्य जुया मच्चं । गुगु नित्य जुया मच्चंगु सङ्खार
धर्मं खः । उत्पत्ति जुया विनाश जुया वनिगु जुया च्वन । उगु
उत्पत्ति जुया विनाश जुया वंगु अनित्य सङ्खार धर्मं शान्त
जुयाच्चंगु दसङ्खत निर्वाण हे जक धात्थें परम शान्ति जुया
च्वन ।

निगू शब्द

भन्ते ! आःवइगु शनिश्चरवार खुनु स्वपय् जगाति अरनिको राजमार्ग छेँ भोजन निमन्त्रणा धया हःगुदु । शनिश्चरवार खुनु जिपि स्वपय् जगाती बना ।

उखुनुया दिनेहे १५ आषाढ २०४२ खुनु नेपाल बौद्ध परियत्ति शिक्षाया नीनिकोगु पुरस्कार बितरण समारोह थःच्वनागु सुमङ्गल विहारे जुइगु जुयाच्चन ।

स्वपे भोजन धुनेवं बिस्तार मयासे कुने क्वहावया । आयुष्मान सम्यक् ज्योति भन्ते प्रेम शोभा इतुम्बहालं थन हयातल डाक्टरं आनन्दगु बातावरण दुगु थासय् तयेमाल धका सल्हा बिल । अकिं थन तया तयागु खः धाल । छ्यलियागु क्वथाय् बिरामी तया तःथाय् बना । जि खनेवं उसायमदुह्य प्रेम शोभां नमस्कार यात । अनया श्रीमान अष्ट बाहादुरनं बिचा यायेत वयाच्चन । प्रेम शोभायाके परित्राण पाठ यायेगु भावना यायगु लुमंकूला धका न्येना बले आना पाना भावना छकनिक यानाच्चना भन्ते धाल । रोग कडागु जुयाच्चंसां बिरामीया सःलय् भचाहे नुगमछि पह दुःखी भाव मदुगु खना जिमनं मनं प्रशंसायाना च्वना । मांबौपि धर्मं लगेजुया च्वंगुलि

(क)

प्रेम शोभायात धर्मया प्रभाव लाना च्वंगु खः ।

सम्यक ज्योति भिक्षु मजूनिबले जित लय् लय् पतिं छे^३
भोजन निमन्त्रणायाणा तगु खः। भोजन धुंका सकल परिवाररपि
मुना शीलकाइ प्रेमशोभानं शीलकाय् धुंका जि छातिया रोग
दुह्य धका कपाय छथु व मेगु दान प्रदान याइ ।

प्रेमशोभां नेपाल बौद्ध पयियत्ति शिक्षाया परियत्ति
सद्धम्म पालकया प्रवेश प्रथम वर्ष (४ कक्षा) तक अध्ययन
याःगु दु ।

स्वपय् भोजन वना न्यान्ह दयेका १६ आषाढ २०४२
बुद्धवार कृष्ण पक्ष पारू खुनु परलोक जुगु खं सील । “यथापि
कुम्भकारस्स कतं मत्तिक भाजनं खुद्ध कञ्च महन्तश्च, यं पक्कं
यश्च आमकं । सब्बं भेदन परियन्तं एवं मच्चान जीवितं ।”

अर्थ— गथे कुह्यानं दयेका तःगु चायागु चिगोगु तगोगु
बूगु कचिगु थल तज्याना वनीगुखः अथे हे प्राणी पिनिगु जीवनं
नं खः धका बिशुद्धि मार्गय् धया तल । कचिगु भारा थें कचागु
उमेरे स्वजन परिवाररपि त्वता सदांया लागि प्रेमशोभा थ्व
संसार त्वता वन ।

अष्ट बाहादुर शाक्यनं प्रेमशोभा मदुह्य सिगु नामं चिकि
षंगु सफू छगु पिकायेगु मनसाय याणा जित धयाबिज्यात जित
फुसंद मदुगुलि जि सुगतरत्न यात धया बले अनं सहर्ष पूर्वक
स्वीकार यात । गुलिचां मदुवं हे सफू अनुवादयाणा जित केने-
हल । भाषा मिले मजुथाय् मिले याणा बिया । प्रेमशोभाया बारे

(७)

छत्वाचा खं भन्तेन च्वया बिज्यासा वेश जुईधका धाःगुलि
निगू शब्द उल्लेख यान्नागु जुल ।

जिगु बचनयात नहीं मघास्ये अनुवाद याःगु वारय्
सुगततरत्न बज्जाचार्ययात साधुवाद दु । लिपा लिपानं सफू अनु-
वाद यायेगु ज्याय् कोसिश याइ घैगु आशा कया साधुवाद दु ।

अन्तस् प्रेमशोभायात सद्गती बास लाय्मा । ध्वहे जिगु
सुभकामना खः ।

सुमङ्गल बिहार यल
७ आश्विन २०४२

भिक्षु बुद्धघोष

छुं खँ

‘जिह्वा दिवंगत प्रेम शोभाया पुण्य स्मृतिस सफू छगू पिकाय् दःसा ज्यू’ धका भाजु अष्ट वाहादुर शाक्यं पूजनीय भिक्षु बुद्धघोष महास्थविरयात विन्तियासेली पूजनीय सम्यक ज्योति भन्ते नं “उरग जातक” व “राष्ट्रपाल सूत्र” तथा छापेयासा ज्यू धका सुळाव बिया बिज्यात । पूजनीय बुद्धघोष भन्तेया मलाःगुलि वसपोलं अनुवाद यायेगु ज्या जित बिया बिज्यात । नापं बुद्धचर्या, जातक भाग ३ व बुद्धकालीन राज-परिवार सफू नं बिया बिज्यात । जि ससर्थे अनुवाद याना भन्तेयात बिया । वसपोल भन्तेनं पाण्डुलिपि शुद्ध याना बिज्यात । वसपोल भन्तेपि प्रति कृतज्ञता ज्ञापन याना च्वना ।

थ्व सफू अनुवाद यायेत भदन्त आनन्द कौशल्यायन भन्ते नं याना बिज्यागु हिन्दी संस्करण जातक ३ स च्वंगु ३५४ नं “उरग जातक” अनुवाद याना । “राष्ट्रपाल” सूत्रया निति महापण्डित राहुल सांकृत्यायनं हिन्दी अनुवाद याना बिज्यागु बुद्धचर्याया आधारय् थुल्लकोठितय् भगवान बिज्यागु निसं राष्ट्रपाल भन्ते अरहत्त जुया बिज्याना मां बौयात दर्शन बिया भोजन घुंकाः मीगाचीर बैगचाय् बिज्यागु तक अनुवादयाना ।

(४)

अले वहे मीगाचीर बगंचायहे कौरब्य राजायात कना बिज्यागु
धर्मोपदेश पूजनीय आचार्य भिक्षु अमृतानन्द महास्थविरं
अनुवाद याना बिज्यागु बुद्धकालिन राजपरिवार भाग १ या
राजा कौरब्यया आधारे अनुवाद यानागु खः । वसपोल अनु-
वादकपिं प्रयि कृतज्ञता याना च्वना । नापं राष्ट्रपाल भन्ते नं
ब्वना बिज्यागु गाथा कविताया रूप्य सहृदयी पासा त्रिरत्न
शाक्यं अनुवाद यागुलिं पासा प्रति नं कृतज्ञता जुया च्वना ।

सम्बन्धित विषय वस्तुया ज्ञानया कमी, भाषानुवाद
यायेत भाषाया कमजोरी आदियाना थुकी द्वं विद्वं दयफु ।
थुगु द्वं विद्वं पाठक वर्गं कयना बिज्यासा जिं भूल सचेयाये
फई । अस्त्य् दिवंगत क्यहें प्रेमशोभाया निर्वाण सम्पति प्राप्त
जुइमा धका कामना याना ।

अनुवाद

Dhamma.Digital

“अनिट्वावत संखारा”

प्रेमशीभा शाक्य

जन्म: २००६ साल फागुण कृष्ण पक्षया शिला चह्ने अष्टमी
खुन्हु ।

मृत्यु: २०४२ साल असार १६ गते बुद्धवार ने. सं. ११०५
कृष्ण पक्ष पारू खुन्हु ।

मां लुमना वः !

मां ! जिपिं ब्वलने मलाःनि !

मां ! छंगु दुरूया त्यासा गय्यानाः पुले !

छ्रुत गन वनाः माः वने मां !

छं जिमित गय् यानाः लोमंका छ्वया ।

स्व स्वं हे छ गय् मदया वनागु मां !

प्राणर्थे योपिं जिमित गथे तोता वनेफुगु मां !

मां ! मां !! यो प्रेमशोभा !!!

छ मदय्वंतुं गथे लोमंके जिमितं छंगु मां यो मां !!!

संसारय् जिमि मां धाय्हा सुं मन्त !

ख्वय् नं मसल, न्हिले नं मसुल जिपिं !

ख्वय्गु न्हिलेगु जिमित सुनां स्यंवे, मां !

मां यागु नाँ प्रेमशोभा धका स्वइत्त धावने जिमितं !

ह्याब् : रजनी शाक्य

काय् : राजा शाक्य

काय् : रोजन शाक्य

(४)

पिकाकया धापु

छक जन्म जुसेली मरण जुइ । तर मरण जुइतिनि धकाः
चाय्का च्वंपि कम हे जक दुखनी ! सकसिनं छन्हु वनेमानि घैगु
चाय्का च्वंगु जूसा ल्यापु ख्यापु घैगु हे मदइगु जुइ । मरणानु-
स्मृति मदुगुलिहे जीवनय् अशान्ति व ल्वापुया छेँ जुया च्वंगु खः ।

स्त्रीमानि घैगु बौध जितः थौं तिति भतिचा जूथें ताल ।
जिगु नुगः घाः तंकेया लागि दीवंगत जिह्य प्रेमशोभाया लुमन्ति
हुं यायेगु मत्ती लुल । पुण्य दान, धर्मदान उत्तम धका बुद्ध
आज्ञा जुया बिज्यागु लुमंसेवल । अल्पायुह्य प्रेम शोभाया
छत्वाःचा जीवनी च्वयाः बाखें निपुति जूसां तयाः सफूदान
याये घैगु मति पूज्य सम्यक ज्योति भन्ते मार्फतं पूजनीय बुद्ध-
घोष भन्तेया न्ह्योने दुनुगया खँ प्वंका वसपोलं निपु वाखं ल्यया
बिज्यागु । दाइ सुगतरत्नं यल सुमगल बिहारय् बिज्यानाः
पूज्य बुद्धघोष भन्तेनाप स्वापू तयाः वसपोलं बिया बिज्यागु
सफू अनुवाद याना बिज्यात ।

पूज्य भन्तेपिन्त शिरं वन्दना यासे दाइ सुगतयात जिगु
दुनुगलं धन्यवाद देछाया । थुकिया पुण्यं दिवंगत प्रेमशोभा

(७)

निर्वाण पदय् लायेमा धकाः मनं तुना । जिगु दुःखया इलय्
सान्त्वना बिया द्युपिं सकल मित्र, थःथितिपिं नापं पत्र-पत्रिका
मार्फतं समवेदना प्रकटयाना दीपिं भक्तपुर नगर पञ्चायत,
का. न. प. २६ वडा समिति अले साप्ताहिक 'नेपाली आवाज'
यातनं जिगु दुनुगलं निसें धन्यवाद देछाया । नापं जिह्य प्रेम
शोभा मफुबले इलय् ब्यलय् थःगु हितकं बिया ग्वहाली याना
दिपिं पासापिनिगु अपार गुण जिं गबलें हे लोमंके फइमखु । अस्तु

पिकाक

अष्ट बाहादुर शाक्य

(५)

प्रेमशोभाया संक्षिप्त जीवनी

२००६ साल फागुन कृष्ण पक्ष सिला चह्रयेया अष्टमी खुन्हु पिता सम्भक रत्न वज्राचार्य व माता श्रीमती गणेश-मायाया कोखं प्रेमशोभाया जन्मजुल । तःक्येहेपिं नाप मिलेजुयाः छेँ ज्यायाय्गु, पारिवारिक माया म्नेह दय्का च्वनेगु, भन्तेपिनिगु सतसंगत यायेगु इत्यादि गुणं युक्तह्य प्रेम शोभां स्कूलया प्राथमिक शिक्षा ब्वनाः साक्षर जुयाः नेपाल बौद्ध परियत्ति शिक्षाया परियत्ति कक्षा ४ तक ब्वंगु खः । निरोगी जुयाः छेँ ज्या बांलाकयानाः कथहनं व तःधी जुयावल ।

थः भिसा जगत् भि घैगु उखान दु । भःगु विचारं भि, मभि ल्येय्फु । अथेहे घैथे जिमि मां, ततापिसं ल्यया २०२६ सालभंसिर महिनाय् प्रेमशोभा नाप जिगु जीवन ह्वनाबिल । दुःखय् नं सुख अनुभव यायेफुह्य जहान नाप ह्वनेदुगुलिं जिगु छेँया अवस्था नं बुलुहुँ सुथां लानावल । तर जिगु दुर्भाग्य ! थ्व जन्मय् व नापं ह्वनेगु उलिहे जक जुल । विवाह लिपा नं न्हापांह्य मच्चा बूबले व सितुपातु वंक मफुत । उबलेनं वं छक फुवकसितं अनित्यता लुमंके ब्यूगु खः । धर्मया प्रभावं बासः

(३)

यीयां हानं स्वय् जिया बल । लिपा क्रमशः रजनी, राजाबाबु
 रोजन जन्म बिल । मचाखाचा प्रति मांया कर्तव्य, माजु प्रति
 भौया कर्तव्य, स्वामी प्रति स्त्रीया कर्तव्य आदि गुणं युक्त जुयाः
 वं जीवन हना च्वन । अथेहे जितः बुद्ध धर्म संघ धका स्यना
 श्यना थकूह्य नं वहे । वं छक जितः धाल क्कानं छकः बौद्ध
 तीर्थ चाःहिले दःसा जिउ । संयोगं सुमंगल भन्ते नं २०४०
 सालं तीर्थयात्राः न्यायेकूबले लात, अले मां नापं सल्लाह
 याना बले वय्कनं जिद्ध धका लिसः बिया बिज्यात्त धर्मया फलं
 मां, प्रेमशोभा अले जि स्वह्यस्यां चाःहिले खन । तीर्थं ल्याहां
 वयाः मानं तीर्थं भव्य् छकः न्याय्के मानि धैबिज्यात । तीर्थं
 भव्यूनं बालाकहे सिधया वन । थुगु किसिमं जीवम हना च्वँच्चं
 तःधीह्य म्हाय् रजनी किदँ, दातिह्य काय् राजाबाबु न्ह्यदँ
 अले चीधीह्य काय् रोजन न्यादँ दुबले प्रेमशोभाया म्हुतुइ कइ
 बल । गरम जुल धकाः कस्तुरादी गुलि, B. Complex नया
 च्वन । निन्हु-स्वन्हु लिपा ल्वय् कं च्वग्ह्यात क्लिनिक
 क्लिनिक चाःहिला लिपा पाटन अस्पताल्य् भर्ना याना ।
 भर्ना याना प्यन्हु लिपा अस्पतालं छैय् छ्वया हल । ल्वय्
 लाइ मखुत धकाः डाक्टरं निर्णय यात Aplastic Anemia
 धकाः । डा. सरोज धितालया सल्लाह कथं डा. संजीव दुंगेलया
 निरीक्षणं लिपा महाराजगञ्जया शिक्षण अस्पताल्य् भर्ना
 याना । अनं छुं भतिचा ल्वे क्वलाः थें च्वंगु खः तर ल्वय् हे
 छाःगु जूगुलि प्रयोग शालाय् अनेक बिधि कथं जाँचय् याना
 स्वःगु बखतय् रोग वहे थहरे जुल । भन थ्व ल्वय्या उपचार

मज्जू धागुलि न्यने कने यायां सिल कि भारतया बम्बइलय् श्वहे
 Aplastic Anemia या Bone Marrow Transplanta-
 tion उपचारयाः जू। उकि वयात Dr. Tinest Bor-
 ges, Parel, Bombay 400012 लय् Tata Me-
 morial Hospital लय् यंका उपचार याना । तर फिनिदँ
 स्वयाः अप्पो उमेर दय् धुकूपिन्त Bone Marrow Trans-
 plantation उपचार मज्जूगु खँ जाँच पड्तालं लिपा सीदत ।
 निगु फय्, सुनसान वातावरण, आयुर्वेदिक वास व मनशान्त
 याकेगु हे थुकिया मू उपाय खः धकाः अनं धया हगुलि प्रेम
 शोभायात वया थछेँ रूप जगाती यंका । अन्तय् २०४२।३।१६
 दिलापुन्हिया सथिखुनु तदनुसार ने. सं. ११०५ श्रावण कृष्ण
 पक्ष पारू खुन्हु बहनी ८:१० इलय् स्वह्य मन्नातय्त अनाथ
 यानाः मां, तता, किजा अले जित अनित्यता संस्मरण याकाः
 प्रेमशोभां प्राण त्वःतल । धर्मया लँपु क्यंहा व नापं जि तातक
 ह्वने मखन । छुयाये! जीवन धयागु आखिर छु खः ? कीपि गुजागु
 परिस्थितिइ च्वंच्वना । छन्ह्या दिने कीनं वने मानि । अहो !

अष्ट बाह्यादुर शाक्य

“नमो तस्स भगवतो अरहतो सम्मासम्बुद्धस्स”

उरग जातक

उरगोव तच्चं जिण्णं..... थुगु गाथा भगवान शास्तां जेतवन विहारे च्वना बिज्यागु बखते छह्य गृहस्थया बारे कना बिज्यागु खः गुह्य गृहस्थया काय् सीगु खः ।

क. वर्तमान बाखं

बाखं वहे गृहस्थया थें गुम्हेसिया कला व बौ सीगु खः । थव बाखंनय् नं भगवान थथेहे गृहस्थया छेँ बिज्यात । गृहस्थ वया भगवान यात वन्दना याना छखे फेतुत । भगवानं न्यना बिज्यात- आयुष्मान ! छु दुःख ताया च्वनाला ?

गृहस्थि धाल- “खः भन्ते ! गुवले निसें काय् सित उबले निसें मनय् नुग मछिका च्वंच्वना ।”

“आयुष्मान ! गुगु तज्याइगु स्वभाव खः उगु तज्याना वनी; गुगु नाश जुइगु स्वभाव खः, उगु नाश जूयावनी । थन्यागु न छम्हेसित जक जुइगु खः, न छंगू गामे हे जक । अनन्त चक्रवाला तथा स्वंगू भवे नं सुं छह्य हे जक मरु गुह्य सौ मखु । छगूहे अवस्थाय् सं च्वनीगु, छगूहे शाश्वत संस्कार मरु । फुक

प्राणी मरणशील खः, संस्कार अनित्य खः । पुलांपि पण्डित-
पिसनं थः काय्पि सीवले 'नाश जुइ माह्य नाश जुल' धका
छुं दुःख ताया मख्व । थथे धया विज्याना उह्य गृहस्थं प्रार्थना
यागुलि न्हापाया जन्मया खँ कना विज्यात-

अतीत बाखँ

पूर्व समय वाराणशी देश्य ब्रह्मदत्त जुजुं राज्य याना
च्वंगु बखते बोधिसत्व वाराणशी देशया ध्वाखासीया गामे
ब्राह्मण कुलय् जन्म जुया किसान ज्यायाना जिविका हना च्वन ।
वया काय् व म्हाय् याना निह्य मचा दु । कथंछि ल्याय्हा
जुया वसेलि कुलयात त्वह्य भमचानं हल ।

लहिना तःह्य दासी समेत याना इपि खुह्य दु- बोधिसत्व
ब्राह्मण, वया कला, काय्, म्हाय्, भमचा व दासी । इपि थवंथ
खुब मिलेजुया, नुग चकंका, थवंथः माया याना च्वंच्वन । थःगु
परिवारे बोधिसत्वं न्याह्यसित थथे धका उपदेश वीगु जुया
च्वन । छिमित छु लाभ जुगु खः उकि मध्य दान ब्यू, शीलया
रक्षाया, उपोसथ व्रत च्वं, मरणानुस्मृति भावनाया, थः सीमागु
खँ लुमंका ती, थ्व प्राणीत सीगु निश्चित खः, म्वाय्गु
अनिश्चित खः अर्थात न्हावलें सीफु, फुक्क संस्कार अनित्य खः,
उत्पति विनाश स्वतः जुइगु क्रिया खः । चां न्हि अप्रमादि जुया
होशय् वयका जिविका हँ ।

इपि न्याम्हं ज्यू ! हस् ! धका उपदेश ग्रहण याना,
अप्रमादि जुया, होशय् वयका मरणानुस्मृति भावना याना च्वन ।

छन्हु बोधिसत्व थःकाय् नापँ बुँइ हल चले याना च्वन ।
 काय्ह्य ङाः लिकया छ्वेका च्वन । वयाहे नापं प्वाले विषादि
 सर्पं छह्य दु । ङाः छ्वया च्वंगु कुं सर्पया मिखाय् लागुलि तं
 पिकया प्वालं पिहांबया व मनू पाखें जित भय दु धका बिचा
 याना प्यपू वां न्याना स्यात । मनू अनसं सीना ग्वतु वन ।
 बोधिसत्वं लिफ पुला स्ववले ग्वतुला च्वंगुखना, बैलयात दिका
 स्वतं सी धुं कुगु स्रिया वयात छमा सिमाक्वे तया कापतं त्वपुया
 विल । व न ख्वल, न हाल । वं अनित्यता लुमंका तज्याइगु
 स्वभाव तज्यात, सीमागु स्वभाव सीत, फुकक संस्कार अनित्य
 खः, मरण-शील खः धका विचायाना हल चले याना च्वन ।

थगु बुँ पाखे वह्य विश्वासीह्य मनूयात खना वयाके
 न्यन- “भाजु ! छेँ काय्गु खला ?”

“खः ।”

“अथेजुसा जिमिगु छेँ वना जिह्य ब्राह्मणीयात न्हापाथें
 निम्हेसित नयेगु हयेमते छम्हेसित जक न्हि धका धया ब्यू ।
 न्हापा दासीं जक हइगुलि आ प्यम्हं शुद्धगु वस्त्रंपुना नस्वागु
 स्वां ज्वना नं वा धका धया ब्यू ।”

वं ‘हस्’ धका ब्राह्मणीयात अथेहे धका धाल ।

ब्राह्मणीं न्यन- “भाजु ! छित थ्व खँ सुनां धाल ?”

“भार्ये ! ब्राह्मणं”

वं सिल कि वया काय् मंत तर अथे जूसँ वया नूग मछि
 तकं मजू । थुकथं चित्तयात बांलाक होशय् वयका, शुद्धगु वस्त्रं

पुना, नस्वा स्वाँ, धुं, धुपाय् ज्वना नयेगु ज्वना बाकि परि-
 वारिपि नापं फुकं बुँइ थ्यंक बल । सुंहे मखुव, न सुंहे हाल ।
 बोधिसत्त्वं गन काय्हा तैतगु खः अन किचंले च्वना नयेगु नल ।
 नये धुंका फुकस्यां सि कया, चित्ताय् तया, धुं धुपाय् स्वाँनं
 पूजायाना मी तल । सुयांहे मिष्ठां छफुतिहे ख्ववि मव । फुकस्यां
 सीमानिगु लुमंका मरणानुस्मृति भावनाया अभ्यास याना च्वन
 इमिगु शीलया तेजं इन्द्रया भवन क्वाना वल ।

वं बिचायात सु ज्वी थ्व जित थ्व थासं लिकाये त्यंहा ।
 वं सिकाकाल इमिगु गुण तेजं जक हे भवन क्वागु खः । व
 प्रशन्न जुया इमित सिहनादयाना इमिगु छेँ न्हेगुरत्तं जायका
 बिमाल धका अनं याकनं क्वहाँ वया दाह संस्कार याना च्वंगु
 थासय् छथाय् दना थथे न्यन-

“भाजु ! छुयाना दियागु ?”

“स्वामी ! मनू छहा उनाच्च्वना ।”

“जितला थथे च्वं कि छ मनु उना च्वंगु मखु कि मृग
 छहा स्याना उना च्वंगुथें च्वं ।”

“मखु स्वामी ! मनू हे उना च्वनागु खः ।”

“अथे जूसा सुं शत्रुयात उना च्वंगु जुइमा....”

“स्वामी ! शत्रु मखु, थःहा हे काय् खः ।”

“अथे जूसा मयोहा काय् जुइका ।”

“स्वामी ! जि अति योहा काय् खः ।”

“अथे जूसा छाया मख्वयागु ?”

वं मख्वयागु कारण क कं न्हापांयागु गाथा छपू ब्वन-

“उरगोब तच्चं जिण्णं हित्वा मच्छति सं तनुं

एवं सरीरे निब्भोगे पेते कालकते सति ।

उह्यमानो नजानाति आतिनं परिवेवितं

तस्मा एतं न सोचामि गतो सो तस्सया गति ॥१॥

“गथे सर्पं थःगु (सर्पया) लँ त्वता वनी, अथेहे प्राणीं थःगु शरीर त्वता वनी । थुगु प्रकारं भोगहीन शरीर त्वता वनेवं वयात उना छोइ अले थःथितित ख्वगु वं सी मखु । उकिं जि नुग मँछि मयाना । वया गुगु गति खः अन वन ।”

इन्द्रं बोधिसत्वया खँ न्यना ब्राह्मणीयाके न्यन- मां ! छं व सू परे जू ?

“स्वामी ! क्खिला प्वाथय् तया, दुरू त्वंका, ल्हातुति चुइ फयेका, हुकंययाना तयाह्य काय् ।”

“मां ! बौह्यला मिजं जुया मख्वल, तर मांया हृदयला नाइसे कोमल जुइ, छ छाया मख्वयागु ?”

वं थः मख्वयागु कारण क कं थ्व निपू गाथा ब्वन-

“अनग्मितो ततो आग अननुञ्जातो इतो गतो,

यथागतो तथागतो तस्थका परिवेशना ॥१॥

उह्यमानो न जानाति आतिनं परिवेवितं,

तस्मा एतं नसोचामि गतो सो तस्सया गति ॥२॥

“मसत्तुकं (समतय्कं) हे अनंवल, मन्यंसे थनं वन । गथे

बल, अथेवन, उकी ख्वयेमागु छु दु ? उका च्वंम्हं थःथिति ख्वगु वं सी मखु । उकिं जिं वयागु अफसोच मयाना । वया गुगु गति जुइ, अन वन ।”

“इन्द्रं ब्रम्हूनीया खँ न्यना क्यहेंमहेसिके न्यनः—

“नानी ! छं व सु परेजू थें ?”

“स्वामी ! जिमि दाजु परेजू ।”

“नानी ! क्यहेंपिनि दाजुपिं नाप माया दइ । छ छाया मख्वयागु ?”

वं थ मख्वयागु कारण ककं निपू गाथा ब्वन—

“सचे रोदे किंसा अस्सं तस्सा, मे किं फलं सिया,
आति मित्ता सुहज्जानं भयीयो नो अरती सिया ॥१॥
उह्यमानो नजानाति आतिनं परिदेवितं,
तस्सा एतं न सोचामि गतो सो तस्सया गति ॥२॥

“ख्वल धायेवं गंसी जूयावनी, उकिं जित छु फाय्दा जुई ? थःथिति व मेपिं हित चिन्तकपिनि यइमखु । उका च्वंम्हं वं थःथितित ख्वगु सी मखु । उकीं अफसोच मयाना । वया गुगु गति जुइ अन वन ।”

इन्द्रं क्यहेंया खँ न्यना वया कलायाके न्यन—

“नानी ! वं छं सु परेजू ?”

“स्वामी ! जिमि भात ।”

“भात मदेधुंका मिस्त विधवा जुइ, अनाथ जुइ । छ छाया मख्वयागु ?”

वं नं थः मख्वागु खँ ककं थ्व निपू गाथा व्वना न्यंकल—

“यथापि दारको चन्दं गच्छन्तं अनुरोदति,
एवं सम्पद मेवेतं योपेत मनुसोचति ॥१॥

उह्यमानो न जानाति आतीनं परिदेवितं,
तस्मा एतं नं सोचामि गतो सो तस्सया गति ॥२॥

“गथे मचां न्ह्याना च्वंगु चन्द्रमा खना व कायेत ख्वई,
सिनावंपि खना ख्वय्गु व मचार्थे हे खः । उका च्वंह्य वं थःथिति
ख्वगु सी मखु । उकिं जि अफसोच मयाना । वया गुगु गति
जुइ अन वन ।”

इन्द्रं कलाम्हेसिया खँ न्यना दासीयाके न्यन—

“नानी ! छं व सु परेजू ?”

“स्वामी ! जिमि मालिक ।”

“निश्चयनं वं छंत दुःख विया दाया ज्या याकिगु जुइ,
उकिं छं मन्य तल कि व सीगु वांलात, उकिं मख्वागुला ?”

“स्वामी ! अथे धया विज्याये मते । व अन्याम्ह मखु ।
क्षमा, मैत्री, तथा दयां युक्तम्ह जिम्ह मालिकया काय् नुगलं
निसं लहिना तह्य जिमि काय्थे खः ।”

“नानी ! छं छ्वाय् मख्वागुले ?”

वं नं थः मख्वागु खँ ककं निपू गाथा व्वना न्यंकल—

“यथापि उदककुम्भो भिन्नो अप्पटि सन्धियो,

एवं सम्पदमेवेतं यो पेत मनु सोचति ॥

उह्यमानो न जानाति आतीनं परिदेवितं

तस्मा एतं नं सोचामि गतो सो तस्सया गति ॥

“गथे तज्यागु लः घः हानं स्वाये फँ मखु । (उकिया खँय् ख्वय्गु बेकार जुइगु खः ।) सीह्याया निंति ख्वय्गु वनं अथेहे खः । उका च्वंम्हं थःथिति ख्वगु वं सी मखु । उकिं जि अफसोच मयाना । वया गुगु गति जुइ, अनवन ।”

इन्द्रं फुकसिया धर्म खँ न्यना खुसी जुया धाल- छिमिसं अप्रमादी जुया मरणानुस्मृति भावनाया अभ्यास याना च्वन । आवंसिसें छिमि थःपिसं ज्यायाये म्वाल । जि देवराज इन्द्र खः । जि छेँ अनन्त न्हेगु रत्नं जाय्का विइ । छिमिसं दान ब्यू, शील रक्षाया, उपोसथ ब्रत च्वँ, अले अप्रमादी जू ।” इमित थथे उपदेश बिया इमिगु छेँ अपार धनं जायका इन्द्र ल्याहां वन ।

भगवान शास्तां थ्व जातकया खँकना सत्यया प्रकाश याना जातक मिलय् याना विज्यात । सत्यया प्रकाशन जुइवं गृहस्थ स्रोतापत्ति फलय् प्रतिष्ठित जुल । उगु समय दासी खज्जुत्तरा खः । म्हाय् उत्पल-वर्णा खः । काय् राहुल खः । माँ खेमा खः । ब्राह्मणला जिहे खः ।

राष्ट्रपाल सुत्र (इ. पू. ५०६)

थथे विन्यना-छगू समये भगवान् कुरू देश्य महाभिक्षु
संघपिनाप चारिका यायां गन थुल्लकोट्टित नां जुया च्वंगु कुरू
पिनिगु निगम दु अन थ्यंक विज्यात ।

थुल्लकोट्टित देश्य च्वंपि गृहपति-ब्राह्मणपिसं ताल-
शाक्यपुत्र भगवान् श्रमण गौतम थुल्लकोट्टित्य विज्याना च्वंगु
दु । थुगु प्रकार अर्हत्पिनिगु दर्शन यायेगु भि जुइगु खः । उकिं
थुल्लकोट्टित गृहपति-ब्राम्हणपिं गन भगवान् दु अन वन । वना
गुलि गुलिसिनं भगवानयात अभिवादनयाना छखे लिक्क फेतुत ।
गुलिं गुलिं सुक्क छखे लिक्क फेतुत । थथे छखे लिक्क फेतुना
च्वंपि थुल्लकोट्टित घासी ब्राम्हण-गृहपतिपिन्त भगवानं धार्मिक
कथाद्वारा संदर्शित, प्रेरित, समुत्तेजित, संप्रशंसित याना
विज्यात ।

उगु समये वहे थुल्लकोट्टित शहरया उच्चकुलयाम्ह पुत्र
राष्ट्रपाल नं उगु परिषदय् च्वंच्वंगु जुल । अले राष्ट्रपालया
मनय् थथे लुल भगवानं गुगु धर्मोपदेश याना विज्यात, व
तसकं सिलातगु संख्ये शुद्धगु ब्रम्हचर्य् छे च्वना पालन यायेगु

अपु मजु । छायां जि सं दाह्नी खाना, काषाय् वस्त्रं पुना, छेँ
 त्वता प्रव्रजित मजुइ ? अले थुल्लकोट्टित वासी ब्राह्मण-गृहपतिपि
 भगवानया धर्मकथाद्वारा समुत्तेजित, सप्रशंसित जुया भग-
 वानया उपदेशयात सत्कारयाना अनुमोदनयाना आशनं दना
 भगवानयात वन्दना व प्रदक्षिणायाना वन । अले राष्ट्रपाल
 कुलपुत्र ब्राह्मणपि वनेधुंका भतिचा लिपा गन भगवान बिज्याना
 च्वन खः अनवना भगवानयात वन्दना याना छखेलिक्क
 फेतुत । छखेलिक्क फेतुनाच्चंहा राष्ट्रपालं भगवानयात धाल-
 “भन्ते ! जव जि भगवानं उपदेश याना बिज्यागु धर्म थुल,
 थ्व अत्यन्तगु परिशुद्धगु सिलातगु शंख थें जागु ब्रह्मचर्यं छेँ
 च्वना पालन याये अपु मजु । भन्ते ! जि भगवान याथाय्
 प्रव्रजित जुइगु इच्छा दु तथा उपसम्पदा नं जुइ दय्मा ।”

“राष्ट्रपाल ! छु छं छेँ त्वता भिक्षु जुइत मां बौ पिनि
 पाखें आज्ञा कयाव्य् धुनला ?”

“भन्ते ! आज्ञा मकयानि ।”

“राष्ट्रपाल ! मां बौ पिनिगु स्विकृती मदुपिन्त तथागतं
 प्रवज्या याइमखु ।”

“भन्ते ! अथेजूसा जि अथे आये, गुकिं मां बौ पिसं जित
 प्रव्रजित जुइत आज्ञा विइ ।”

अले राष्ट्रपाल कुलपुत्र आसनं दना भगवानयात वन्दना
 व प्रदक्षिणायाना गन मां बौ दुगु खः अनवन । वना मां बौ
 पिन्त धाल-

“मां! वा !! गथे भगवानं कना विज्यागु धर्म थ्व अत्यन्त परिशुद्धगु शंख सिलातगुथें जागु ब्रह्मचर्य छें च्वना पालन याये अपु मजु धइगु थुल अले अकि जि सँ दाह्नी खाना, काषाय् वस्त्रं पुनाः छें त्वता प्रव्रजित जुइगु इच्छा दु । छें त्वता प्रव्रजित जुइत आज्ञा बिया विज्याहुं ।”

थथे धायेवं राष्ट्रपाल कुलपुत्रयात राष्ट्रपाल कुलपुत्रया मां बौ पिसं थथे धाल-

“बाबु राष्ट्रपाल ! छ जिमि योह्य, सुखय् ब्वलंह्य, याक काय् खः । बाबु राष्ट्रपाल ! छं दुःख धइगु छुं हे मस्युनि, वा बाबु राष्ट्रपाल ! न, त्वं, चाह्यू । नया, त्वना, चाहिला काम-परिभोगयाना, पुण्य याना याउंक च्वं । जिमिसं छन्त छें त्वता प्रव्रजित जुइत गुगुकथं नं आज्ञा विइ फइमखु । सिना वंसानं जिमिसं छंत मंभिजुइगु स्वेमफु धासेंलि म्वाना च्वंक च्वकं गुकथं प्रव्रजित जुइत आज्ञा विइफइ ।”

राष्ट्रपालं निक्वन्नं, स्वक्वन्नं थथे बचन पवन ।

अले राष्ट्रपाल कुलपुत्र मां वैयाके प्रव्रज्या जुइत आज्ञा काये मफुगुलि अनसं बैय् ग्वतुल । ‘थनहे जिगु मरण या प्रव्रज्या’ अले राष्ट्रपालमा मां बौ पिसं राष्ट्रपालयात थथे धाल- “बाबु राष्ट्रपाल ! छ जिमि योह्य याक काय् खः । छं दुःख छुंहे मस्युनि । वा बाबु राष्ट्रपाल ! न, त्वं, चाह्यू । कामपरिभोग यां । पुण्य याना याउंक च्वं ।”

थथे धालनं राष्ट्रपाल कुलपुत्र सुम्क च्वंच्वन ।

निक्वलनं, स्वकलनं राष्ट्रपाल सुम्कंतुं च्वंच्वन ।

अले राष्ट्रपालया मां वौ राष्ट्रपाल कुलपुत्रया पासापिं
दुथाय् वना थथे धाल- भाजुपिं ! राष्ट्रपाल बंय् ग्वतुलाच्चन-
'थनहे सी या प्रव्रज्या' । वा भाजुपिं ! गन राष्ट्रपाल दु, अन
हुं । वना राष्ट्रपालयात धा- मित्र राष्ट्रपाल ! छं मां-वौया
योह्य याक काय् खः । छं छुंहे दुःख मस्युनि । वा मित्र
राष्ट्रपाल ! न, त्वं, चाह्यू । कामपरिभोग या, पूण्य याना
याउंक च्वं ।”

अले राष्ट्रपालया पासापिं राष्ट्रपालया मां वौ पिनि खँ
न्यना गन राष्ट्रपाल दुगु खः अनवना थथे धाल-

“मित्र राष्ट्रपाल ! छं मां वौया याक काय् खः । छं छुं
हे दुःख मस्युनि । वा मित्र राष्ट्रपाल ! न, त्वं, चाह्यू । काम
परिभोग या । पूण्ययाना याउंक च्वं ।”

थथे धाबले नं राष्ट्रपाल सुम्क च्वंच्वन ।

निक्व स्वक्व धालनं सुम्क च्वंच्वन ।

अले राष्ट्रपालया पासापिसं राष्ट्रपालया मां वौ पित्त
धाल-

“साहुजी ! थ्व राष्ट्रपाल थनहे बँयसं तुं दु- 'थनहे
सीगु या प्रव्रज्या' यदि छल्पोलपिसं राष्ट्रपालयात प्रव्रजित
जुइत वचन मविल धासा व अनसंहे सी; यदि छल्पोलपिसं
वचन विलधासा प्रव्रजित जुइ धुं कानं त्रयात खनी; यदि राष्ट्र-

पाल प्रवज्याय् मन तय् मफुत धासा व गन वनी थनहेतुं ल्यहाँ
वइ । उकिं राष्ट्रपालयात प्रव्रजित जुइत वचन बिया बिज्याहुं ।”

“भाजुपि ! जिमिसं राष्ट्रपालयात प्रवज्या जुइत वचन
बिइ तर प्रव्रजित जुइ धुंका, मां बौ पित्त दर्शन बिउ
वय्मा ।”

अले राष्ट्रपालया बासापि वना राष्ट्रपालयात धाल-

“मित्र राष्ट्रपाल ! छ मां बौया योह्य याक काय् खः ।
मां बौ पिनि पाखें प्रव्रजित जुइत स्विकृती दु । तर प्रव्रजित
जुइ धुंका मां बौ पित्त ख्वा क्यँ वय्मा ।”

अले राष्ट्रपाल दना बल, प्रात याना भगवान
बिज्याना च्वंगु खः अनवन । वना छखेलिक फेतुना भगवानयात
थथे थाल-

“भन्ते ! जि मां बौ पिनि पाखें प्रव्रजित जुइत वचन कया
वय्धुन । जित भगवानं प्रव्रजित याना बिज्याहुं ।”

राष्ट्रपालं भगवान याके प्रव्रज्या व उपसम्पदा प्राप्त
याना काल । अले आयुष्मान राष्ट्रपाल भिक्षु जुया गुलिचां
मरुवंहे, उपसम्पदा जुया बाछि पुलावंका भगवान थुल्लकोटितय्
थःगु इच्छानुसार विहारयाना गुखे श्रावस्ती खः, उखे चारिका
यायेया लागि बिज्यात । क्रमशः चारिकायायां गन श्रावस्ती
खः अन थ्यंक बिज्यात । अन भगवान श्रावस्ती अनाथ-
पिण्डकया आराम जेतवनय् विहारयाना बिज्यात । अले

आयुष्मान राष्ट्रपाल आत्म संयमी जुया, विहार यायां याकनं हे गुगुया लागि कुलपुत्र छेँ त्वता प्रव्रजित जुगु ख, उगु सर्वोत्तम ब्रह्मचर्य-फल थ्वहे जन्मय् थःपिसंहे ज्ञान प्राप्तयाना साक्षात्कार याना विहारयाना च्वंच्वन । 'जाति (जन्म) क्षीण जुल, ब्रह्मचर्य पालन जुल, यायेमागु याये धुन, आथन यायेमागु छुं मन्त ।' आयुष्मान राष्ट्रपाल अर्हततमध्ये छह्य जुल ।

अले आयुष्मान राष्ट्रपाल गन भगवान दुगु खः, अनवना भगवानयात वन्दना याना, छखे लिक्क फेतुत, अले भगवान याके न्यन—

“भन्ते ! यदि भगवानं आज्ञा जुया विज्यासा, जि मां बौ पिन्त खा क्यँवने मास्ति व ।”

अले भगवानं राष्ट्रपालया मनयागु खँ खंका विज्यात । भगवानं सिइके धुंका राष्ट्रपाल भिक्षु शिक्षा त्वता, गृहस्थय् च्वनेत अयोग्य जुल, अले भगवानं आयुष्मान् राष्ट्रपालयात आज्ञा जुल—

“राष्ट्रपाल ! छं समय स्वया या ।”

अले आयुष्मान आसनं दना भगवानयात वन्दना याना प्रदक्षिणा याना लासा फांगा मेहसित जिम्मा विया, पात्र चिवर कया गुखे थुल्लकोट्टित खः उखे चारिका यायेत विज्यात । क्रमशः चारिका यायां गन थुल्लकोट्टित दुगु खः अन थ्यन । अन आयुष्मान राष्ट्रपाल थुल्लकोट्टित जुजु कौरब्यया मिगाचीर बगैचा विहारयाना विज्यात ।

अले आयुष्मान राष्ट्रपाल पूर्वान्ह समय चीवरं पुना पात्रकया, थुल्लकोट्टितय् भिक्षाया लागि विज्यात । थुल्लकोट्टितय् मद्युसे, भिक्षाटन यायां, गन थः वौया छेँ खः अन थ्यन । उगु इलय् आयुष्मान राष्ट्रपालया बौ दथुया तल्लाय् च्वना दाह्नी खाना च्वन । वौम्हेस्यां तापाकं निसें आयुष्मान राष्ट्रपाल वइच्चंगु खन । खना धाल— 'थुपिं मुण्डक श्रमणपिसं जिभि योह्य काय् यात प्रव्रजितयाना विल ।' अले आयुष्मान राष्ट्रपाल थः वौया छेँ न दान प्राप्त जुल, न आदर सत्कार वरू ब्व जकं फया वयेमाल । उगु इलय् आयुष्मान राष्ट्रपालया थः ज्ञाति दासी वासीगु क्येँ वाँ छ्वय्त कुने वयाच्वन । अले आयुष्मान राष्ट्रपालं व थः जातयाह्य दासीयात धाल—

“क्येहें मय्जु ! यदि वासीगु क्येँ वाँ छ्वे त्यनागु खःसा थन जिगु पात्रय् तै ब्यू ।”

अले ज्ञाती दासी वासीगु क्येँ आयुष्मान राष्ट्रपालया पात्रय् प्वंकाच्चंगु इलय् ल्हा, तुती, सः, ह्यसीकल । अले ज्ञाती दासी गन आयुष्मान राष्ट्रपालया माँ दु अनवन, वना राष्ट्रपालया मांयात धाल—

“आर्या ! स्यूला, आर्यपुत्र राष्ट्रपाल वगु दु ?”

“खःला ! यदि धात्थेँ छं धाःगु खःसा, दासिं मुक्त याना वी ।”

अले आयुष्मान राष्ट्रपालया मां आयुष्मान राष्ट्रपालया बौ दुथाय् वना धाल—

“गृहपति ! स्यूला, राष्ट्रपाल कुलपुत्र वोगु दु ?”

उगु इलय् आयुष्मान राष्ट्रपाल उगु बासीगु क्येँ पःखाया लिकक च्वना त्वनाच्वन । आयुष्मान राष्ट्रपालया बौ गन आयुष्मान राष्ट्रपाल दुगु खः अनवना आयुष्मान राष्ट्रपाल-यात धाल-

“बाबु राष्ट्रपाल ! बासीगु क्येँ त्वना च्वनागुला ? अथे जूसा बाबु राष्ट्रपाल ! छेँ नुं ।”

गृहपति ! छेँ त्वता प्रव्रजित जूपिनि छेँ गन दइ ? गृहपति ! जिपि छेँ मरूपि । छंगु छेँ वना, अन न दान प्राप्त जुल, न आदर सत्कार दत, बल्की ब्व जकं बियाहल ।

“वा बाबु ! राष्ट्रपाल छेँय् नु ।”

“म्वाल गृहपति ! थौं जि भोजन याये धुन ।”

“अथे जूसा बाबु राष्ट्रपाल ! कन्हेया भोजन स्वीकार या ।”

आयुष्मान राष्ट्रपालं सुम्कच्वना स्वीकार याना त्रिज्यात ।

अले आयुष्मान राष्ट्रपालया बौ, आयुष्मान राष्ट्रपालं स्वीकारयागु सिइका, गन थःगु छेँ खः अनवना हिरण्य (असर्फी), सुवर्ण यागु द्वंचिका मालां त्वपुमा आयुष्मान राष्ट्रपालया स्त्रीपिन्त सःता धाल-

“वा भौमस्त ! न्हापा गुगु तिसा वसतं िइवले राष्ट्रपालयात यो ताइगु खः उगु तिसा वसतं त्यू ।” अथे आयुष्मान

राष्ट्रपालया अबुं व चा फपुले धुंका थःगु छेँ प्रणित्त वानन
 तयार याका, आयुष्मान राष्ट्रपालयात ई त्यःगु सूचं विव-
 “ई त्यःल बाबु राष्ट्रपाल ! भोजन तयार जुल ।”

अले आयुष्मान राष्ट्रपाल पूर्वान्ह इलय् चीवरं पना
 पात्र ज्वना गन थः बीया छेँ खः अन वन । वना लायासगु
 आसनय् फेतुत । अले आयुष्मान राष्ट्रपालया अबुं हिरण्य,
 सुँ, द्रँ उला आयुष्मान राष्ट्रपालयात धाल-

“बाबु राष्ट्रपाल ! थ्व छं मांया धन खः, बीयासु
 बाज्यायागु धनला अलग दनि । बाबु राष्ट्रपाल ! थ्व फुक छं
 उपभोगनं यायेफु, पुण्यनं यायेफु । वा बाबु राष्ट्रपाल ! भिक्षु
 भाव त्वता गृहस्थी च्वं भोग यायेगु भोगया, पुण्यनं या ।”

“यदि गृहपति ! छं जिगु खँ न्यनेगु जुसा, थ्व हिरण्य
 सुँ द्रँ यात गाडाय् तया यंका खुसीया दथुइ प्वंका ब्यु । अथे
 छाया ? गृहपति ! थुक्रिया कारणं छन्त शोक परिदेव, सुख
 दौर्मनस्य उपायास उत्पन्न जुइमखु ।”

अले आयुष्मान राष्ट्रपालया फुककं कलापि तुर्ता ज्वना
 आयुष्मान राष्ट्रपालयात धाल-

“आर्यपुत्र ! गुजोषि व अप्सरात, गुम्हेस्या लायि छं
 ब्रह्मचर्य पालन याना च्वनागु ?”

“क्येहें मेजुपि ! जि अप्सरातय निति ब्रह्मचर्य पालन
 याना च्वनागु मखु ।”

कयहें मयजु धका जिमित आर्यपुत्र राष्ट्रपालं सम्बोधन
यात धका नुग मच्छिका इपि अनहे मुर्छा जुया ग्वतुवन । अले
आयुष्मान राष्ट्रपालं वीयात धाल-

“गृहपति ! भोजन दान यायेगु जूसा दान व्यु । जिमित
कष्ट विइमते ।”

“भोजनया वाबु राष्ट्रपाल ! भोजन तयार जुयाच्चंगु दु ।”
अले आयुष्मान राष्ट्रपालया अबुं प्रणित भोजन थःगु
ल्हातं आयुष्मान राष्ट्रपालयात इच्छापूर्ण जुइक दान बिल ।
अले आयुष्मान राष्ट्रपालं भोजन भपी धुंका ल्हासिला, दना थ्व
गाथा व्वन-

घाःकं जकया बिम्ब मखा थ्व, थुलि अप्पो थन मेगु छु दु ?
नुग गुलि हथाय् खनिसा, गुब्लें हे थ्व थातं मबु ।

मणि कुण्डलं वइ च्वंगु मात्र विचित्रगु रूप खः थ्व
वधे छ्येगुया ज्युहे मखा वस्त्रला मात्र शोभा जक ॥

तुतिइ जाय्क रंग छिना अलं, ह्वालय् बुलातल पाउडर
ज्ञानीया दु मन स्थिर सदां, मूर्खतय् मच्च मनं थातं गनं ॥

छ्यंनय् सें लहिना तल, मिखा हाकुक रंग छिना
ज्ञानीया दु मन, स्थिर सदां, व्वांजुल मूर्खतय् नुग मोहं दना ॥

साःगाथें खः थुगु शरीर गन खिच्च फोहर फुक्कं मुना
ज्ञानीया दु मन स्थिर सदां, मूर्खया मच्च मन थातं गनं ॥

क्याघां जाः ग्वगु खः तर चला जालय् मकयं
क्याघायात ह्वयका वन स्व दुगु अन्न नयाजक ॥

आयुष्मान राष्ट्रपालं दना दना ध्व गाथा ब्वनालि, गन
कौरब्यया मिगाचीर (बगैचा) दु, अन वन । वना छमा सिमा
क्वे न्हिनय् विहार यायेया लागि फेतुत ।

अले जुजु कौरब्यं मिगव (वगीचा नायो) यात सतल—
“तात मिगव ! मिगाचीर सफाया, बगैचा भूमि स्वयेत
वने ।” मिगवं राजा कौरब्ययात “हवस देव ! धका मिगाचीर
सफा याना च्वंक्वे सिमाक्वे न्हिनय् विहारयाना च्वंहा
आयुष्मान राष्ट्रपालयात खन । खनालि गन कौरब्य जुजु दु,
अनवन; वना कौरब्य जुजुयात विन्तियात—

“देव ! मिगाचीर सफा जुल, अले अन ध्वहे थुल्ल-
कोट्टितया अग्रकुलिकया राष्ट्रपाल नांयाहा कुलपुत्र गुह्य छपिसं
न्ह्यावलें तारिफ याना च्वनी, छमा सिमा क्वे न्हिनय् विहारया
निंति फेतुना च्वंगु दु ।”

“अथेसा प्रिय मिगव ! आः बगैचा वनेत्यल, थौं वसपोल
राष्ट्रपालनाप उपासना (सत्संग) याये ।”

अले कौरब्य जुजुयात गुलिनं नय्गु भोजन तयार याना
तःगु खः, फुक्कं ‘मयल’ धका, बां बां लागु रथ तयार याका,
(छगू) रथे च्वना, राजकीय सन्मान सहित आयुष्मान राष्ट्र-
पाल दर्शन यायेत थुल्लकोट्टितं पिहां वन । गुलि रथं वने ज्यु,
उलि रथं वना, अले रथं क्वहां वया न्यासीवना मेपि विशिष्ट
मण्डल फुक्कं आयुष्मान राष्ट्रपाल दुथाय् वन । वना आयुष्मान
राष्ट्रपालयात वन्दना याना छखेलिक्क दनाच्वन । छखे लिक्क
दना च्वंहा कौरब्य जुजुं आयुष्मान राष्ट्रपालयात प्रार्थना यात—

“छपि राष्ट्रपाल थन गलैचाय् फेतुना बिज्याहुँ ।”

“म्वाल महाराज ! छपि फेतुना बिज्याहुँ, जि थन जिगु
आसनय् फेतुना च्वनागु दु ।”

अले जुजु कौरव्य लायातःगु आसनय् फेतुना कौरव्य जुजु
आयुष्मान राष्ट्रपालयात धाल-

“हे राष्ट्रपाल ! ध्व प्यंगू हानी (पारिजुञ्ज) दु; गुगु
हानीं याना गुलि गुलि मनूत सं खाना, ह्यासु वसतं पुना, छेँ
त्वता प्रव्रजित जुई । प्यंगू हानी छु छु धाःसा जरा-हानी,
ब्याधि-हानी, भोग-हानी, ज्ञाति-हानी ।

हे राष्ट्रपाल ! जरा-हानी धयागु छु धाःसा ?

१) “हे राष्ट्रपाल ! गुम्हं मनू जीर्ण जुइ, बृद्ध जुइ, बैसबिते
जुइ धुं कुहा जुइ । वं अथे मनय् तइः जि आ बुढा जुल,
आः जिगु निंति प्राप्त मजुगु भोग प्राप्त यायेत व प्राप्त
जुगु भोग बढेयायेत अपु मजुल । उकिं छाया जि सँ खाना,
ह्यासुवस पुना, छेँ त्वता अनगारिक जुया प्रव्रजित मजुइ?
अले व जरा-हानीं याना प्रव्रजित जुइ । हे राष्ट्रपाल !
थुकियात जरा-हानी धाई । तर छपि राष्ट्रपाल ल्यायहा,
तसकं सँ हाकुहा, भद्र यौवनं युक्तहा, प्रथम बैस सम्पन्न
जुया बिज्याना च्वंहा खः । छपिन्त थुजोगु जरा-हानी
मजू । छपिं छलपोलं छु श्वीका, सीका, खना, न्यना छेँ
त्वता प्रव्रजित जुयागु ?”

२) हे राष्ट्रपाल ! व्याधि-हानी घैगु छु धाःसा, हे राष्ट्रपाल !
 सूं मनु रोगी, दुःखी, तसकं विरामी जुइ, वं थथे मती
 तइ- जि आः रोगी, दुःखी, तसकं विरामी जुयाचवना
 आः जिगु निरति प्राप्त मजुगु भोग प्राप्त यायेत व प्राप्त
 जुगु भोग बढे यायेत अपु मजुल । छाय् जि सँ खाना
 ह्यासुगु वसतं पुना प्रब्रजित मजुइ ? व उकि हे व्याधि
 हानीं याना प्रब्रजित जुइ । थुकियात व्याधि-हानी घाई;
 तर छपि राष्ट्रपाल थुगु समय व्याधि रहित, आतंक रहित,
 न तसकं ख्वाउँ न तसकं क्वागु, सम-विपाक जुया पाचन
 शक्ति दयाच्वंगु खः । उकि छपि राष्ट्रपालयात व्याधि हानी
 जुगु मद्दु । छपि राष्ट्रपाल छु थ्वीका सीका, न्यना खना
 छेँ त्वता प्रब्रजित जुयागु ?

३) हे राष्ट्रपाल ! भोग-हानी घैगु छु धाःसा, गुह्यं मनु
 घनाढ्य, महाधनी मोजमज्जां भोग याना च्वंहा भोगी
 जुइ । वयागु व भोग कथंनं फुनावनी । वं थथे मती तइ-
 जि न्हापा घनाढ्य, महाधनी, मोजमज्जां भोगयाना च्वना-
 ह्य भोगी तिनि; जिगु व भोग कथंछि फुनावन; आः जि
 प्राप्त मजुगु भोग प्राप्त यायेत व प्राप्त जुगु भोग बढे
 यानां यंकेगु अपु मजुल । उकि छाय् जि सँ दाह्ली खाना
 ह्यासु वसतं पुना छेँ त्वता प्रब्रजित मजुइ ?

अले व भोग हानींयाना सँ दाह्ली खाना काषाध
 यस्त्रंपुना छेँ त्वता प्रब्रजित जुइ । हे राष्ट्रपाल ! थुकि-
 यातहे भोग-हानी घाई । छपि राष्ट्रपालला ध्वहे

थुल्लकोट्टित अग्रकुलया काय् खः । उकिं छपिं राष्ट्रपालं
यात भोग-हानी जुगु मदु ? उकिं छपिं राष्ट्रपालयात
भोग-हानी मजु । छपिं राष्ट्रपाल छु थ्वीका सीका न्यना
खना छेँ त्वता प्रव्रजित जुयागु ?

४) हे राष्ट्रपाल ! ज्ञाति-हानी धैगु छु ? हे राष्ट्रपाल ! सुं
मनूया यक्व पासापि अमात्य, थःथितिपिं, सालोहित दाजु
किजापिं दैगु खः । वया व थःथितिपिं कथंनं फुनावनी ।
अले वं थथे मती तइ- न्हापा जि यक्व पासापि अमात्य
थःथितिपिं दु, इपिं थःथितित कथंनं मदया वन । आः
जिगु निरिति प्राप्त मजुगु भोग प्राप्त यायेत व प्राप्त जुगु
भोग बढेयाना यंकेगु अपुमजु । उकिं छाया जि सँ दाह्नी
खाना काषाय वस्त्रं पुना, छेँ त्वता प्रव्रजित मजुइ ? अले
व ज्ञाति-हानीं याना सँ दाह्नी खाना, काषाय वस्त्रं पुना छेँ
त्वता प्रव्रजित जुइ । हे राष्ट्रपाल ! थुकियात हे 'ज्ञाति-
हानी' धाई ।

हे राष्ट्रपाल ! छपिनि थुगु थुल्लकोट्टित नगरया यक्व
अमात्य, थःथिति दु । तर छपिं राष्ट्रपालयात ज्ञाति-हानी जुगु
मदु । छपिं राष्ट्रपाल छु थ्वीका, सीका, खना, न्यना छेँ त्वता
प्रव्रजित जुयागु ? हे राष्ट्रपाल ! थ्व प्यंगू हानी दु, गुगु
हानीया कारणं सुं सुं मनू सँ दाह्नी खाना, काषाय वस्त्रं पुना,
छेँ त्वता प्रव्रजित जुइ । व छपिं राष्ट्रपालयात छुं जुगु मदु ।
छपिं राष्ट्रपाल ! छु थ्वीका सीका न्यना खना छेँ त्वता
प्रव्रजित जुयागु ?

महाराज ! वसपोल भगवान अरहत सम्यक सम्बुद्धं सिइका, खंका थ्वीका प्यंगू धर्म उपदेश याना बिज्यात, गुकियात थ्वीका, खंका न्यना जि छेँ त्वता प्रव्रजित जुया । वप्यंगू छु छु ?

- १) (ध्व) लोक अनित्य अध्रुव खः, थन च्वंपि प्राणिपिन्त जरानं लिना यंकाच्चंगु दु धइगु खं वसपोल भगवान अरहत सम्यक सम्बुद्धं सिइका थ्वीका खंका न्हापां धर्म उपदेश याना बिज्यात गुकियात थ्वीका, खंका न्यना जि छेँ त्वता प्रव्रजित जुया ।
- २) 'लोक त्राण-रहित, आश्वासन रहित' धइगु खं वसपोल भगवान अरहत सम्यक सम्बुद्धं सिइका, थ्वीका, खंका निगूगु धर्म उपदेश याना बिज्यात । गुकियात थ्वीका, खंका, न्यना जि छेँ त्वता प्रव्रजित जुया ।
- ३) 'लोक थःगु धायेगु छुं मदु, फुक्कं त्वतावने मानी ।' धइगु खं वसपोल भगवान अरहत सम्यक सम्बुद्धं सिइका थ्वीका खंका स्वंगूगु धर्म उपदेश याना बिज्यागु दु । गुकियात थ्वीका, खंका, न्यना जि छेँ त्वता प्रव्रजित जुया ।
- ४) 'लोक अपरिपूर्ण खः अतृप्त खः थन फुक्कं तृष्णाया दास खः' वसपोल भगवान अरहत सम्यक सम्बुद्धं सिइका, थ्वीका, खंका, प्यंगूगु धर्म उपदेश याना बिज्यागु दु । गुकियात थ्वीका, खंका, न्यना जि छेँ त्वता प्रव्रजित जुया । ध्वहे महाराज ! वसपोल भगवान अरहत सम्यक सम्बुद्धं

अंगु धर्म उपदेश याना बिज्यात गुक्रियात थ्वीका खंका
थना जि छेँ त्वता प्रव्रजित जुया ।

लोक अनित्य खः, प्राणीपिन्त जरानं लिना यंका च्वंगु
दु' छपि राष्ट्रपाल ! थुक्रिया अर्थ गुकथं खः ?

“अथे जूसा जि कने महाराज ! छपि नीदँ नीन्यादँ दुबले
लडाँइ बलय् किसी गय्गु स; रथ चले यायेगुली निपुण मजूला,
धनुष चले यायेगुली, तरवार चले यायेगुली निपुण मजूला ?
छातीया बल, लहा तुतीया बलं सम्पन्न जुया संग्रामय् वनेत
समर्थ जुया विज्या मखूला ? थुगु बारे छपिसं छु धया
बिज्याना ?”

“हे राष्ट्रपाल ! जि नीदँ नीन्यादँया उमेर नं बितेयाये
घुन, किसी गयेगु, सल मयगु, रथे च्वनेगुनं दक्षता जुया च्वनागु
दु, धनुष चले यायेगु तरवार चले यायेगुली नं दक्षता जुया
च्वनागु दु. छातीया बल, लहातुतीया बलं सम्पन्न जुया संग्रामे
वनेत नं समर्थ जुयागु दु । हे राष्ट्रपाल ! उगु बखते जित गवलें
गवलें जिथें पराक्रमी सुंमदु, जिथें बलवान नं सुंहे खने मदु
धका सम्के जुइगु ।”

“महाराज ! छु आः नं छपि उलिहे छातीया बल, लहा-
तुतीया बल सम्पन्न जुया संग्रामे वनेगु समर्थ दनिला ?”

“मफु हे राष्ट्रपाल ! आः जि बुह्ला जुल जिगु उमेर
च्युदँ दय् धुंकल । हे राष्ट्रपाल ! जि न्हापा गुलि न्यासी वनेगु
मती तइगु खः आः व स्वया कम हे जक न्यासी वनेफु ।”

“महाराज ! वसपोल भगवान अरहत सम्यक सम्बुद्धं थुकियात हे थ्वीका खंका विचायाना- ‘लोक अनित्य खः, प्राणी पित्त जरां लिना यंका च्वंगु दु’, धका धया बिज्यागु खः, गुकि-यात न्यना थ्वीका खंका जि छेँ त्वता प्रव्रजित जुया ।”

“आश्चर्य ! हे राष्ट्रपाल !! अद्भूत ! हे राष्ट्रपाल!! गुगु ध्व वसपोल भगवान अरहत सम्यक सम्बुद्धं थ्वीका खंका वांलाक न्ववाना विज्यागु- ‘लोक अनित्य खः, प्राणी पित्त जरां लिना यंका च्वंगु दु’ ध्व खँ गुलि सुभाषित जू । हे राष्ट्रपाल ! धात्थेँ प्राणी पित्त जरां लिना यंका च्वंगु दु, ध्व लोक अनित्य हे खनि ।”

“हे राष्ट्रपाल ! ध्व राजकुलय् किसी बथान नं दु, सल बथान नं, आपालं रथ व पैदल सेना नं दु गुगु कीत आपतबले ग्वहाली कायेत खः । हे राष्ट्रपाल ! ‘लोक त्राण-रहित, आश्वासन रहित खः’ ध्व गुगु छपि राष्ट्रपालं धया बिज्यात । हे राष्ट्रपाल ! थुकिया अर्थं गुकथं खः ?

“अथे जुसा धया बिज्यायेला महाराज ! कि छपिके पुसांगु रोग दुला ?

“हे राष्ट्रपाल ! जिके पुसांगु रोग बायु रोग दु । उगुहे कारणं गवलें गवलें जिमि मित्र ज्ञाति बन्धुपिसं आः राजा कौरब्य सिद्धिन, आः राजा कौरब्य सिद्धिन धाधां जित घेरे याना फेतुमा च्वनी ।”

“महाराज ! छु छपिनि उलिमछि मित्रपि उलिमछि

ज्ञाति बन्धु दुह्य छपिसं हे मित्रपि ! थ्व जिगु वेदना सकसितं इनाका, गुकियाना जित कम वेदना जुइ धका सकसितं इना बिइफुला ? अथवा स्याःगु उगु वेदना छपिसंहे सहयाना च्वना बिज्याना ? थुगु बारे छपिसं छु धया विज्याना ?”

“हे राष्ट्रपाल ! उगु जिगु वेदना यात इना काय्फुपि योपि मित्रपि व ज्ञाति बन्धुपि जि सुं लुइके मफु, बल्कि जि हे व वेदना सहयाना ।”

“महाराज ! थ्वहे कारणयात सिइका, खंका वसपोल भगवान अरहत सम्यक सम्बुद्धं ‘थ्व लोक त्राण-रहित, आश्वासन-रहित खः’ धका धया बिज्यागु खः । गुकियात खंका थ्वीका सिइका जि छेँ त्वता प्रव्रजित जुया ।”

“आश्चर्य ! हे राष्ट्रपाल !! अद्भूत ! हे राष्ट्रपाल !! गुगु थ्व वसपोल भगवान सम्यक सम्बुद्धं थ्वीका खका ‘लोक त्राण-रहित, आश्वासन-रहित खः’ धका धया विज्यात । थ्व खँ गुलि सुभाषित जू । हे राष्ट्रपाल ! धात्थेँ थ्व लोक त्राण-रहित, आश्वासन-रहित खः ।”

“हे राष्ट्रपाल ! थ्व राजकुलय् यवव असर्की व सुवर्ण भूमी व आकाशय् दु । ‘लोक थःगु मखु, फुककं त्वता वने मानि’ थ्व छपिसं धया विज्यात । हे राष्ट्रपाल ! थुकिया अर्थ गुकथं सिकेगु ?

“अथे जुसा महाराज ! छपिसं थुकिया बारे छु धया बिज्यायेफु, गथे छपिसं थौं कन्ह्य पञ्च काम गुणं पूर्ण जुया, छुं

मगां मचा मजुइका च्वना च्वन, छु परलोकय् नं छपिसं वहे पञ्च काम गुणं पूर्णं जुया, छुं मगा मचा मजुइक च्वना च्वने फुला अथवा व पञ्च काम गुण मेपिसं परिभोग याई । या छपि थःगु कर्मानुसार वनी ?”

“हे राष्ट्रपाल ! गथे आः थुगु वखतय् जि पञ्च काम गुणं पूर्णं जुया, छुं मगा मचा मजुइक च्वं च्वना, परलोकय् नं वहे पञ्च काम गुणं पूर्णं जुया छुं मगा मचा मजुइका च्वनेफै मखु । वल्कि मेपिसं हे थ्व परिभोग याइ, जि थःगु कर्मानुसार वनी ।”

“महाराज ! थुकियात हे सिइका खंका वसपोल भगवान अरहत सम्यक सम्बुद्ध -‘लोक थःगु मखु, फुककं त्वता वनेमानी’ धका धया विज्यागु खः, गुकियात थ्वीका खंका न्यना जि छे त्वता प्रव्रजित जुया ।”

Dhamma.Digital

“आश्चर्य ! हे राष्ट्रपाल !! अद्भूत ! हे राष्ट्रपाल !! गुगु थ्व वसपोल भगवान अरहत सम्यक सम्बुद्ध थ्वीका खंका-‘लोक थःगु मखु, फुककं त्वता वनेमानी’ धया विज्यात । थ्वं खं गुलि सुभाषित जू । हे राष्ट्रपाल ! थ्व लोक थःगु मखु, फुकं त्वता वने मानी खः ।”

“लोक अपरिपूर्ण खः, थन फुकं तृष्णाया दास खः’ थ्व छपि राष्ट्रपालं धया विज्यात । हे राष्ट्रपाल ! थुकिया अर्थ गथेयाना सिकेगु ?”

“अथे जुसा धया बिज्याहुँ महाराज ! छपिसं समृद्ध कुरू देशय् राज्ययाना बिज्याना च्वना मखुला ?”

“खः, हे राष्ट्रपाल ! समृद्ध कुरू देशय् राज्य चलेयाना च्वना ।”

“अथे जुसा धया बिज्याहुँ महाराज ! छपिसं छह्य श्रद्धा तयमाह्य विश्वासोह्य मनू पूर्व दिशांवया छपिथाय् थथे धावल-हे महाराज ! सिइका बिज्याहुँ, जि पूर्व दिशां वया च्वना । अन जि तवंगु समृद्धशाली जनाकीर्ण तथा आपालं जनाकीर्णगु जनपद खना । अन यक्व किसी बथान, सल बथान, आपालं रथ, व पैदन सेना दु । अन यक्व दन्त, मृग चर्म दु । अन यक्व धन धान्य व तयारी व तयारी मजुनिगु हिरण्य, सुवर्ण दु । अन यक्व मिस्तनं दु । उगु जनपद थुलि हे सेनां त्याका काय् फु, त्याका दिसं महाराज । अथे धाइगु बखते छपिसं छु याना बिज्यायेगु ? अले हानं छु धया बिज्यायेगु ?”

“हे राष्ट्रपाल ! व जनपदनं त्याका राज्य याये ।”

“अथे जुसा धया बिज्याहुँ महाराज ! विश्वास पात्रह्य मनू पश्चिम दिशां बल, उत्तर दिशां बल, दक्षिण दिशां बल ।” अले व छपिथाय् वया थथे धावइ— “जि फलाना दिशां वया च्वना । अन जि तधंगु समृद्धशाली जनाकीर्ण व आपालं जनाकीर्णगु जनपद खना । अन यक्व किसी बथान, सल बथान, आपालं रथ व पैदल सेना दु । अन यक्व दन्त, मृग चर्म दु । अन यक्व धन धान्य व तयारी, तयारी मजुनिगु हिरण्य, सुवर्ण दु । अन

यवमिस्तनं दु । उगु जनपद थुलि हे सेनां त्पाका कायफु,
त्याका दिसं महाराज ! अथे धाइगु बखते छपिसं छुयाना
बिज्यायेगु ? अले हानं छु धया बिज्यायेगु ?”

“हे राष्ट्रपाल ! ब जनपदनं त्याका राज्य याय ।”

“महाराज ! थुकियात हे सिइका खंका वसपोल भमवान
अरहत सम्यक सम्बुद्धं— ‘थ्व लोक अपरिपूर्णं खः, अतृप्त खः,
तृष्णाया दास खः’ धका धया बिज्यात । गुकियात थ्वीका,
खंका न्यना जि छे त्वता प्रव्रजित जुया ।”

“आश्चर्य ! हे राष्ट्रपाल !! अद्भूत ! हे राष्ट्रपाल !!
गुगु थ्व वसपोल भगवान अरहत सम्यक सम्बुद्धं थ्वीका खंका
‘लोक अपरिपूर्णं खः, अतृप्त खः, थन फुककं तृष्णाया दास खः’
धया बिज्यात । थ्व खं गुलि सुभाषित नू । हे राष्ट्रपाल !
घात्थे ‘थ्व लोक अपरिपूर्णं खः, अतृप्त खः, थन फुककं तृष्णाया
दास खः ।”

आयुष्मान राष्ट्रपालं उपरोक्त खं धया बिज्याये थुंका
आयुष्मान राष्ट्रपालं हानं निम्न गाथा न्यंका बिज्यात—

“लोक्य धनवान मनू तयत खना, (गुह्य) धन दयानं
मोहया कारणंयाना दान बिद्धमखु । लोभी जुया धनहे जक
मुंकीगु स्वइ, भापा याना काम सुखहे जक आशा याना
चवनी’ ॥१॥

“राजां बलपूर्वकं पृथ्वी त्याका, सागर सहित पृथ्वी सज्ज

याइ । समुद्रया थुखेया पार जकं सन्तुष्ट मजुसे समुद्रया उखे-
च्चंगु पारीनं इच्छा याइ” ॥२॥

“राजां तथा मेपि आपालं मनूत तृष्णां तृप्त मजुवंहे
मृत्यु लोक्य वनी । अतृप्त जुया शरीर त्वती, थ्व लोक्य
कामनाया तृप्ती गवलें मजू” ॥३॥

“जिमि थःथितिपि मसीसा गुलि ज्यु धाधां सँ फँफँ तथा
ह्वाँय् ह्वाँय् ख्वइ, तर सीम्हेसित कापतं हिना चित्ताय् तइ अले
छ्वेका छ्वइ” ॥४॥

“व सिह्यसिनं फुक्कं भोग सम्पति त्वता छकू काप जक
ज्वना वनी, चित्ताय् वयात उइगु वखतय् वयात धुसुं ऊवाऊवां
सुइ । थ्व लोक्य सिम्हेसिया थःथितित सुंहे रक्षक जुय फँ
मखु ।” ॥५॥

“अंशियारीपिसं वयागु धन लुटेयाना यंकी, सिह्य सत्व
थःगु कर्मानुसार वनी । सिना वंम्हेसिया ल्यू ल्यू न त धनहे
वनी न त काय्, कला, व राज्य हे ल्यू ल्यू वनी ।” ॥६॥

“धनं न दीर्घायु याये फइ, न बुह्या जुयगुयात नाशयाये
फँ । उकिं धीर पुरुषं थ्व जीवनयात अल्पकालीन, अशाश्वंत,
भंगुर धका सम्फे जुया च्वनी ।” ॥७॥

“धनी व गरिव निखलसिननं स्पर्श अनुभव याइ मूर्ख व
धीर पुरुषपिसनं अथेहे स्पर्श याइ । मूर्ख थःगु मूर्खतांयाना
स्पर्शद्वारा विचलित जुइ, तर धीर पुरुष स्पर्शया अनुभवं विच-
लित जुइ मखु ।” ॥८॥

“उकिं धनं स्वया प्रज्ञाहे श्रेष्ठ खः, गुकिं जीवनया अन्तिम लक्ष्य निर्वाण प्राप्त याना काइ । मुक्त मज्जुपिं प्राणीषि आवागमनय् लाना मोह द्वारा पाप कर्मयाई ।” ॥६॥

“व लगातार भवचक्रे लाना गर्भवासय् व परलोकय् थ्यनी । अल्पज्ञानी, अल्पज्ञानी तयगु खँय् विश्वासयाना वारम्बार गर्भय व परलोकय् थ्यनी ।” ॥१०॥

“गथे छेँ तछ्याइह्य खँ थःगु हे कर्तुं याना स्याका च्वनी । थुगुहे प्रकारं पापी प्राणी सिना मेगु लोकय् थःगु कर्तुं थःत स्याका च्वनी ।” ॥११॥

“हे राजन ! विचित्रगु मधुरगु मनोरमगु कामना याना थ्व चित्तयात अनेक प्रकारं मथन याई । उकिं काम भोगया दुष्ट परिणाम खना, सिइका जि प्रव्रजित जुयागु खः ।” ॥१२॥

“सिमां फल कुतुं वइथें ल्यायह्य तथा बृद्धपिं शरीर त्वता कुतुवनी । अथेहे खना जि प्रव्रजित जुया; (छाय्कि) कुतु मवइगु भिक्षुत्व (श्रामण्यत्व) हे श्रेष्ठ खः ।” ॥१३॥

पूण्य स्मृती

—भिक्षु सम्यक ज्योति

कृह्याया घःचा चाहिका थलवल दय्किगु इले
त्रिचय् हे चा ग्वारा ज्या पुरे मज्जिकं स्यनित्थं ।

गनं वल, गवले वनी, गन वनी सिके फु सुतां
संसारया हेतु स्यु सकसिनं तामचा सुतां ॥

थौं अकस्मात् स्वह्य नावालाख त्वता वन छं
उदय ब्यय् निरन्तर न्ह्याना च्वंगु संकेत विल छं ॥

स्वीनिता अशुभ समूहलं पांय् चिगु ध्व देहं
वेदना जूसां मरणानुस्मृति लुमं दुःखमता छं ॥

भेँ यल हस्पितलं मजिया वम्बइ तक वन छ
फक्क छं पति देवं उपचार यागु खः छन्त ॥

कर्मयाफल वगु इले उपकार दुमग्यं छन्त
जन्म येँ मरण ख्वपय् गन छु ज्वी सुतां स्यु थन ॥

जन्मया घःचा स्वीस्वदँ इले चा भारा तज्यागु शोक
जाति जणपिन्त मिखाय् ख्ववि हाय्का याकल छं शोक

नित्य (जिमिसं) पूण्य त्वताच्वना छन्त
निव्वाणस पच्चयो हो तु धका ॥

